

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXLVII. ad annum MDXXVII.

Parisiis, 1644

X. Quod septem sint sacramenta ecclesiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15644

quidquam est, quod non possimus in eo qui nos confortat: Christus quippe non patitur nos tentari supra id quod possumus, sed facit cum tentatione prouentum, vt possimus sustinere. Cuius auxilio freti inuenti sunt eunuchi, qui se castrauerunt propter regnum cælorum. Ac proinde certa sit damnatio viduarum, quæ cum luxuriatæ forent in Christo, volebant nubere, turpi certe transfugio primam fidem irritam facientes, non quam baptismo, qui nuptiarum fœdera non respuit; sed, iuxta expositionem Concilii Carthaginensis, quam perpetuæ castitatis professione spondissent. Ab hoc autem perpetuæ castitatis voto qui Christum aliquando dehortantem facit, in eum blasphematur, & Apostolo contrarius est: qui palam nec semel tantum ad perpetuæ virginitatis obseruantiam instigasse legitur. Ceterum cum Christus aperte suadeat, vt qui vult perfectus esse abneget semetipsum, & tollat crucem suam, vadat, & vendat omnia quæ habet, & det pauperibus, ad perpetuæ profecto tum obedientiæ, tum paupertatis vota cohortatur. Si quis igitur votum aliquod huiusmodi vouerit Domino, etiam si perpetuum fuerit, non faciet irritum verbum suum, sed deiparæ Virginis, Annæ matris Samuelis, & Rechabitarum exemplo, omne quod promiserit implebit, neque tardabit reddere, sed quæ semel de labiis suis egressa fuerint obseruabit, & faciet sicut promisit Domino: quandoquidem ruina est homini, deuotare sanctos, & post vota retractare. Quod si quis secus fecerit, aut hæretica prauitate corruptus secus facere licitum esse docuerit, is velut iuris tum diuini tum naturalis infractor, nedum sacrosanctis Conciliis iniurius condigna per suos superiores animaduersione plectatur.

27. quest. 1.
cap. Sicut
bonum.

X.

Et si nihil intentatum reliquit hæreticus, quo Christianam fidem omni parte profligaret; in abrogandis tamen sacramentis, vipereo dente sacra matris ecclesiæ viscera crudeliter dilaniat. Et quibus aliquando spiritualibus coaluit incrementis, ea non ingrato tantum, sed & perfido per nefas ausu conatur abrumpere. Nec enim satis esse visum est, si sacramentorum ecclesiasticorum numero detraxerit, dum pleraque ex eis humanum & re-

cens inuentum esse dicit, nisi tandem omnibus confere-
rendæ gratiæ vim negaret.

ANNO
CHRISTI
1527.

De baptismo.

Verum, vt ad singula descendamus, quam efficax sit
baptismi sacramentum primum innotescat. Hoc certe
est fons ille patens domui Dauid & habitantibus Ierusa-
lem, in ablutionem peccatoris. Hæc aqua munda, cuius
effusione mundamur ab omnibus inquinamentis & spur-
citiis nostris. Hoc quod nos saluos facit baptisma, quo de-
nuo nascimur. Per hoc lauacrum regenerationis & reno-
uatione Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per
Iesum Christum Saluatorem nostrum, iustificati gratia i-
psum, heredes sumus secundum spem vitæ aternæ. Hoc
aquæ lauacro mundat Christus ecclesiam in verbo vitæ,
vt eam sibi exhibeat gloriosam, non habentem maculam
neque rugam: *Quotquot enim baptizati sumus in Christo Je-
su, Christum induimus: consepulti enim sumus cum illo per bap-
tismum in mortem.* Cum igitur ablutio peccatorum, ab inqui-
namentis & spurcitiis emundatio, salus, renouatio, rege-
neratio Spiritus sancti, ceteraque id genus, infusionem
gratiæ palam insinuent, perspicuum euadit baptismi sa-
cramentum sua virtute gratiam conferre.

Galat. 3.
Rom. 6.

De sacramento ordinis.

Porro sacramentum ordinis vel hinc facile colligi po-
test, quod etsi omnibus adeo commune sit internum il-
lud sacerdotium, quo exhibemus corpora nostra hostiam
sanctam viuentem, Deo placentem, vt priscis quoque sub
Mosaica lege patribus conueniret, non protinus tamen
quilibet dispensator ministeriorum Dei vt architectus
ædificii spiritualis habendus est. Non continuo, si puer
aut mulier baptismum susceperit, legatione pro Christo
fungitur, sed diuisiones ministracionum sunt: *deditque
Deus quosdam quidem apostolos, quosdam prophetas, alios eu-
angelistas, alios autem pastores & doctores, ad consummatio-
nem sanctorum, in opus ministerii, ad ædificationem corporis
Christi.* Atque eius gratia Titum Cretæ reliquit Apo-
stolus, vt constitueret per ciuitates presbyteros. Nam *si to-
tum corpus oculus, vbi auditus? Si totum auditus, vbi odo-
ratus?* Denique si omnia essent vnum membrum, nec
esset aliquis qui non sit sacerdotali ordine insignitus, vbi

Ephes. 4.

Tit. 1.

1. Cor. 12.

ANNO
CHRISTI
1527.

corpus? aut quid denique confusius, quid perturbatius esse queat? Quosdam itaque Christus sacerdotes instituit, quibus sui corporis potestatem commisit: veri quidem, dum instituto sui corporis & sanguinis sacramento, *Hoc Luce. 22. facite, inquit, in meam commemorationem.* Mystici vero, dum posteaquam in discipulos insufflasset, *Accipite, inquit, Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* Quibus palam euadit in susceptione ordinis conferri gratiam. Recte igitur Timotheum Paulus admonet, vt non negligat gratiam quæ data est ei cum impositione manuum presbyterii, sed eam resuscitet potius. Quod si pro sui dignitate quis fecerit, duplici honore dignus habeatur.

De sacramento eucharistiæ.

Quis autem viuificum esse neget eucharistiæ sacramentum, quod tam apertis testimoniis scripturæ comprobatur? Calix enim benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? & panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est? Hic nempe calix ille præclarus inebrians: hoc frumentum, hoc vinum germinans virgines. *Probet itaque seipsum homo, 1. Cor. 11. & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Nam qui manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit, non diuidicans corpus Domini. Caro enim mea, inquit Dominus, vere Ioan. 6. est cibus, & sanguis meus vere est potus: qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in illo.* Et rursus: *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam. Ibidem.* Quibus luce clarius constat, hoc sacrosanctum eucharistiæ sacramentum non solum gratiam conferre, sed & alia pleraque aduersus hæreticos roborari, quæ de ipso catholica tradit ecclesia: atque adeo quidem, vt post tam aperta scripturarum oracula plura consarcire superuacuum foret.

De sacramento confirmationis.

Nec obscurius quidem sacramentum confirmationis Christus instituit, cum paruulis manus imponeret. Quod & ab apostolis legimus promulgatum, cum ad Samaritas miserunt Petrum & Ioannem, a quibus illi (licet a Philippo diacono antea baptizati) per impositionem manuum Spiritum sanctum acciperent. Quod ex Actis apostolorum

apud Ephesios a Paulo, & ex Dionysio, Clemente & Fabiano pontificibus, a primitiua quondam ecclesia legimus obseruatum. Vnde & tunc impositionis manuum, nunc confirmationis appellatum est sacramentum. Baptismo siquidem regeneramur ad vitam; post baptismum hoc sacramento confirmamur ad pugnam, in baptismo abluimur, post baptismum hoc sacramento roboramur: cuius conferendi potestas, episcopis a Christo concessa, donum Dei est: quod asseruit Petrus pecunia possideri non posse.

De sacramento pœnitentiæ.

S. Hieronymus.

Pœnitentiæ vero tam necessarium est sacramentum, quam impossibile est baptismum iterari. Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia. Neque ei, qui semel tantum passus est Christus, sapius consepeliri possumus per baptismum. Cum igitur in multis offendamus omnes, neque sit qui possit dicere, Mundum est cor meum, & purus sum a peccato, necessaria est profecto secunda post naufragium tabula. In qua discussa diligenter conscientia, quid quid occurrit Dei offensiuum, detestemur. Nam ad pœnitentiam nos adducit benignitas Dei, secundum autem duritiam & impœnitens cor homo thesaurizat sibi iram, nisi respiciens sciat & videat, quam malum est & amarum, reliquisse Dominum, & non esse timorem eius apud se. Contra vero, quæ secundum Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Neque enim cor contritum & humiliatum despicit Deus: qui sanat contritos corde, & alligat contritiones eorum, sed commouet terram, & conturbat eam: tum sanat contritiones eius, quia commota est. Nemo igitur tantum de fide sua præsumat, nemo adeo pœnitentiam nouam vitam existimet, vt non recogitet annos suos in amaritudine animæ suæ.

De Confessione.

Prov. 28.

Sed vt vetustissimum illud, ita verissimum: *Qui abscondit scelera sua, non dirigetur: qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur.* Neque satis fuerit de peccatis conteri, & ea apud sese Deo confiteri, nisi sacerdoti quoque sacramentali confessione detegantur. Ea quippe nec humanum nec recens inuentum esse potest, quæ tot & tantis fulcitur scripturarum oraculis. Ad hanc enim, præ-

ANNO
CHRISTI
1527.

ter multas Mosaicæ legis figuras, propius manuduxisse videtur, primum ille Christi præcursor: a quo qui baptizabantur, confitebantur peccata sua. Tum Christus ipse, dum suscitatum Lazarum ab apostolis solui iubet: & ei quem a lepra curauerat præcipit vt sese sacerdotibus ostendat. At tum demum huiuscemodi confessionem instituit & præcepit, cum postquam in apostolos insufflasset, *Accipite, inquit, Spiritum sanctum: quorum remisistis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt.* Nam quomodo remittet quæ sibi cognita non fuerint? aut quo pacto eorum iudex esse poterit, quæ prorsus ignota sint? Oportet itaque, quem antiquus ille serpens occulte momorderit, abstrusissimum quodque vulnus medico detegere, omnem indigestum & virulentum humorem (etsi stomacho mentis altius infederit) euomere: pudorem, in satisfactionis partem, de singulo quouis errato pati; ne, dum occultis peccatorum vinculis sese teneri dissimulat, horrendæ tandem sub omnium oculis æternæ damnationis laqueo constringatur. Proinde statim ab ipsis ecclesiæ nascentis incunabilis sacer iste confitendi ritus, de interioribus, nedum de exterioribus tantum, inoleuit: vt tum ex Iacobo, tum ex diui Dionysii, Alexandri, Urbani, & Cypriani scriptis manifestum euadit. Recte igitur hanc exomologesis legem a Christo institutam, per apostolos ad nos vsque deductam, & ab vniuersali ecclesia inuiolabiliter obseruatam, a cunctis Christi fidelibus sectandam esse: & contrauenientes auctoritate Concilii Constantiensis & aliorum complurium damnatos declaramus.

De extrema vnctione.

Ad vnctionis autem extremæ sacramentum, Christus manuduxisse primum videtur, cum apostoli oleo ungerent multos infirmos, & sanarentur. Neque enim id suo sensu, sed præceptoris instituto fecisse putandi sunt. Sed ne hic noster ungerendi infirmos ritus Christi præceptum, non tamen sacramentum, esse videretur, *Si quis infirmatur (inquit Iacobus) in vobis, inducat presbyteros ecclesiæ: & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei.* Quibus liquido constat, extremam vnctionem non ægritudinis tantum corporalis medicamentum

S. Hieron.
in Ecclesia-
sten.
S. Cyprian.
serm. 5. de
lapis.
S. Chry-
sost. super
Matthæum
hom. 5.

Dionysius
in epistola
ad Demoph.

Marc. 6.

Iacob. 5.

esse, sed etiam ceterorum sacramentorum instar, remissionem peccatorum efficaciter operari: ac proinde nec ab Iacobo quidem fuisse institutum, sed ab eo tantum, cui peculiare est, ut gratiam & gloriam conferre possit.

ANNO
CHRISTI
1527.

De sacramento matrimonii.

Postremo matrimonium esse sacramentum, abunde factis sacrosanctæ matris ecclesiæ tum vsu tum auctoritate comprobatur. Hoc quippe sacramentum magnum est, in Christo quidem & ecclesia, quo sanctificatur vir infidelis per mulierem fidelem, & mulier infidelis per virum fidelem. Hoc honorabile coniugium, torus immaculatus, in quo non solum saluatur mulier per filiorum generationem, sed fas est unicuique vas suum possidere in sanctificatione & honore: per quod coniuges benedictionem consequuntur in filiis, nec habet in eos dæmonium potestatem, nisi ita coniugium suscipiant, ut Deum a se & a sua mente excutiant, & suæ libidini vacent sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Qui negat itaque matrimonium esse sacramentum, aut denique septem sacramenta non admittit, inter hæreticos habeatur.

XI.

Prot. 21.

Quam vere a sapiente dictum est: *Vir, qui errauerit in via doctrinæ, in cætu gigantum commorabitur.* Errauit quidem Lutherus in via doctrinæ, cum quidquid agamus peccatum esse censuit. At tum demum irruit quasi gigas, & posuit in cælum os suum, cum, ne quid nostrum Deo gratum esse fateretur, sacrosanctum illud Missæ sacrificium abrogari voluit, tantopere nobis necessarium, tantis scripturæ testimoniis roboratum. Nam si omnis pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in iis quæ sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis; quod tandem proprium & peculiare nouæ legis sacrificium a sacerdote offerendum esse queat, nisi super benedictum istud corporis & sanguinis Christi symbolū, quod esu paschalis agni, manna, ceterisque propemodum omnibus Mosaicæ legis ceremoniis figuratum est? Neque enim lex esse potest, quæ sacerdotio careat: quod si sacerdotium habet, habet & sacrificium. Porro etsi Christus assiduus pro nobis pontifex non per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem, introiuit semel in sancta, æterna